Барыа дойдулар пролетарыттара, холбоҥуҥ!

САҺА ОЛОХ

Хаҕыат 1931 сыл алтынньы 15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҒЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҒЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 50 (6342) | 1986 сыл. Муус устар 26 күнэ СУБУОТА | Сыаната 3 харчы.

ОРОЙУОН СОВЕТЫН VI СЕССИЯТА

Информационнай иҺитиннэрии

1986 сыл муус устар 24 күнүгэр народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын VI сессията буолла. Сессияҕа **«Олохтоох Советтар ССКП XXVII съезтэн ууруоахтарыттан үөскээн тахсар соруктара»** диэн дакылааты райсовет исполкомун председателэ **С. П. Макаров** онгордо.

Дакылааты дьүүллэҥнигэ тыл эттилэр: **М. С. Толстоухов**—депутат, «Мутудай» совхоз сылгыыта, СССР Государственнай бириэмиитин лауреата, **В. А. Федорова**—Хатылы сельсоветын исполкомун председателэ, **В. П. Макарова**—депутат, «Чуранчы» совхоз ыанньыксыта, **Д. Д. Пинигин**—«Агропромэнерго» предприятиетын директора, **В. В. Михайлова**—депутат, Дириҥнээҥи участковай балыыһа бастыҥ бааһа, **А. В. Ефремов**—депутат, Субуруускай аатынан совхоз директора, **А. П. Дьячковская**—депутат, Карл Маркс аатынан совхоз ыырай нереөччүтэ, **Е. М. Макарова**—ПССУОС бэлэмнээччитэ, **Т. С. Евграфова**—депутат, Чуранчы орто киллэстээх оскуолатын учуутала-эстэта, **Ф. А. Тимофеев**—депутат, өрөмүөннүүр-техническай предприятие управляющайа, **П. В. Городецкая**—депутат, эргиэн үлэһитэ, **Г. М. Сысолятин**—депутат, ССКП райкомун бастаны секретаря.

Дьүүллэһиллибит боппуруоска туһаннаах быһаарыы уонна дьаһаллар былааннара ылыллыннылар. **«Оройуонтан капитальнай туруу тэтимин тургэтэтиҥэ уонна хаачыстыбатын туһугар советскай, хаһаайыстыбаннай органнар соруктарын туһунан»** райсовет исполкомун председателин солбуйаччы, оройуоннааҕы былаанныыр комиссия председателэ, депутат **П. Г. Кириллин** дакылааты дьүүллэһиҥэ кытыннылар: **А. М. Кириллин**—Эрилик Эристин аатынан совхоз тутууга инженерэ, **Е. Е. Аммосов**—«Якутагропромстрой» мехколоннатын учаастагын прораба, **А. М. Слепцов**—Болтоҥо сельсоветын исполкомун председателэ, **Н. О. Пахомов**—«Якутагропромстрой» мехколоннатын начальника, **М. П. Филиппов**—Чакыр сельсоветын исполкомун председателэ, **В. К. Ефремов**—Карл Маркс аатынан совхоз директора.

Туһаанныах боппуруоска быһаарыы ылылынна, биэс сыллаах кэскиллээх былаан бигэргэтилиннэ.

Сессия **тэрээһини боппуруостары** кэрдо.

Оройуоннааҕы агропромышленнай холбоһук тэриллиннэ. ОАПХ совета 27 киһиттэн составтаах бигэргэтиллиннэ.

В. Г. Макарова, аатын үлэҕэ барбытынан, районо сэбиэдиссэйин эбээһинэҥнэриттэн босхолонно. Райсовет норуот үөрэхтиитигэр отделын сэбиэдиссэйинэн **Любовь Тимофеевна Егорова** бигэргэтиллиннэ.

Райсовет исполкомун тэриллэр-инструкторскай отделын сэбиэдиссэйинэн **Иван Иванович Чиркоев** бигэргэтиллиннэ.

О. С. Макарова, дорообуйатын туругунан, райгосархив сэбиэдиссэйин эбээһинэҥнэриттэн босхолонно. Райсовет исполкомун государственнай архивын сэбиэдиссэйинэн **Елизавета Петровна Борисова** бигэргэтиллиннэ.

М. Р. Решетникова, пенсиягa тахсыбытынан, ЗАГС отделын сэбиэдиссэйин эбээһинэҥнэриттэн босхолонно. Райсовет исполкомун ЗАГС-ҕа отделын сэбиэдиссэйинэн **Ольга Ивановна Попова** бигэргэтиллиннэ.

Маҥан сессия бэйэтин үлэтин бүтэрдэ.

Социальнай программа дьоҥуннаах сорҕото

ССКП Кирин Комитета **«Дойдуга олорор дьиэ-уот проблемаларын быһаарыыны түргэтэтии сүрүн туһаайыыларын туһунан»** уураах ылынна. Бу документтаа олорор дьиэ-уот проблематын быһаарыы партия социальнай программатын дьоҥуннаах сорҕотуная буолара бэлиэтэннэ. Кэнники сүүрбэ сылга олорор дьиэ фонда икки тегүл улаатта. Куораттарга нэһиилиннэҕэ 80 бырыһыана туспа туспа туспа оҥоһуулаах квартираларга олорор.

Ол эрээри олорор дьиэ-уот проблемата өссө даҕаны сытыытык турар. Элбэх гражданнар дьиэлэриэн-уоттарын усулуобуйатын туспарыыга наадыйаллар, кинилэртэн үүстэрэ хаарбах дьиэлэргэ уонна уопсай дьиэлэргэ олороллор.

Уураахха 2000 сылга диэри хас биирдии дьиэкэргэни туспа олорор дьиэнэн, квартиранан эбэтэр бэйэтэ бас билэр дьиэтинэн хаччыйар туһунан партия XXVII съезтин ыйытыын хаалбаҥа суох толоруу ураты политическай уонна социальнай суолталаах сорук буолара тоҥоролоон бэлиэтэнэр. Бу туһаайыыттан биллэр-көстөр хардыыны хайыы-үйэ XII пятилетиэҕэ оҥоруохха наада. Итэ партийнай, государственнай, хаһаайыстыбаннай уонна советскай органнар, профсоюстар уонна комсомол күүстэрин түмүүнү, хас биирдии предприятиеҕа, барыа регионнарга уонна салааларга дьаныардаах үлэни эрдэтиэр. Дойдуга олорор дьиэ-уот проблематын быһаарыыны түргэтэтии норуот бүттүүнүн дьыалатынан буолуохтаах.

Республикалар, кыраайдар уонна уобаластар икки ардыларыгар олорор дьиэлэри уонна социальнай-культурнай комплексы бүтүннүүтүн тутуу былааннарын ситиһилээхтик толорор итиэннэ аһара толорор иһин көҥөрүллэ сылдьар Кыһыл знамялары итиэннэ харчынан биримиийэлэри туттарыллаах Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталаһыыны тэриллэр наадалаабынан билиниллиннэ.

Ханна барытыгар олорор дьиэ фондун инвентаризациялаһыыны ыытыы, бастатан дьоннору хаарбах, табыгаһа суох уонна быстах нэмнэх дьиэлэртэн көһэрүү, квартиралары элбэх оҕолоох итиэннэ эдэр дьиэкэргэттэргэ, сэрии уонна үлэ ветераннарыгар биэриини көрөн туран, олорор дьиэ проблематын быһаарыыга быһаччы усулуобуйаларыы учуоттаан утумнаах үлэни итиэннэ уочараты олохтоохун бэлиэтэннилэр. Олорор дьиэлэри уонна социальнай-культурнай объектары тутууга государственнай капитальнай угуулары бастатан туран саҥа баһыланар оройуоннарга итиэннэ ордук Хоту дойду, Сибирь уонна Дальнай Восток оройуоннарыгар биэриини хаачыйарга быһаарылынна.

Уураах ордук сирдэриигэр, ыыра уораттарга уонна эбэҥэлэктэргэ олорор дьиэлэри тутар кооперацияны, олорор дьиэни тус бэйэ туттуутун, ону тэҥэ көҥөн киирэччилэр саалаастарынан квартиралары ситэриигэ-хоторууга итиэннэ туспаран оҥоруурга государство хоромньуларын сорҕотун оҥоруу иҥэтэ эбэҥнэлэннэ средстволарын кэмнэнэ тардарга эбээһинэстиир.

ССРС Госатропромугар, союзнай республикалар Министрдэрин Советтарыгар тыа сиригэр коммунальнай сулууспалары тэрийиҥэ уонна сайыннарыыга дьаһаллары ылыныллыарыгар этиллиннэ. ССРС Госстройа, Госгражданстрой эдэр кэргэннилэргэ итиэннэ кырдьыбыт агардас гражданнарга аналлаах дьиэлэр уонна квартиралар бырайыактарын айарга сорудахтаммыылар.

Олохтоох, советскай органнар олорор дьиэ-уот проблематын быһаарыыга көҕүлэһиннэриигэр, үлэһиттэр кэмнэ маассаларын активнайдык тардыларыгар кэмнэ саҕаны ардыар туһугар олорор дьиэ-гражданскай тутуу боппуруохтарын быһаарыыга бырааптарын кэҥэтии наадалаабынан биллиннилиннэ.

ПСБСКС, союзнай уонна автономнай республикалар Министрдэрин Советтара, народнай депутаттар олохтоох Советтара олорор дьиэлэри түҥэтиҥэ, квартиралары биэриҥэ уочараттаанным олохтооһуҥа социальнай кырдьык принципин ыытаанахтык туһуйуу хаачыйыахтаахтар, хонтуруолга общественнойы тардыахтаахтар, иҺитиннэриини кэмнэнэ хаачыйыахтаахтар, бу дьыалаҕа хаммыт баҕарар кэмнэлэри уонна ордук-хойу туттуулары сорунуулаахтык боппуохтаахтар.

Олорор дьиэ иэнин бүтүннүүтүн кэмнэйин итиэннэ хаачыстыбатын кытары ыкса сибээстээн толобуур систематыгар уларытылары киллэрин көрүллүннэ. Ордук олорор кэннэлэ гражданнар олорор квартираларын кыраҕа атастаһаллартан бары еттүнэн кемолоһор, олорор дьиэни атастаһыы практиканы бэрээдэктиир наада.

Союзнай республикалар Компартиялэрин КК-лэр, партия крайкомнарыгар, обкомнарыгар, горкомнарыгар, райкомнарыгар дойду социальнай сайдыытын бастаны уочараттаах уонна саамай тирэҕэ турар проблемаларыттан биирдэстэрин быһыытынан олорор дьиэ-уот проблематын, быһаарыыга сибээстээх барыа боппуруостары кунннэтэ болҕомто кэннитэр туталларыгар сүбэлэннэ.

(ССТА).

НЬИРЭЙИ ЭНЧИРЭППЭККЭ ИИТИЭХХЭ

Фермаларга билигин төрүөҕү ылыы, энчирэппэккэ иитии быһаарылаах кэмэ. Маныык дьоҥуннаах дьыалаҕа совхозтарга хас биирдии хаһаайыстыбанный салайаччы, специалист сирэй эпиэтэ сүгэрэ өйдөөр: сүөһү иитиитин сайыннарыы, үүтү-аһы дэлэтии кэскилэ төрүөх төһө төрөлөөбүттэн улахан тутулуктаах. Онон бу эпиэттээх хаһаайыстыбанный хампаанньа хайдах баран иҺэрин туһунан кэлэстэр тоҕоостоох.

Хомойуох иһин, үгүс фермаларга ааспыт сылларгаары ктөҕэстэр хатыланар кутталламмыт. Саҥа төрөөх малдьыыта, неньүнэн өлүүтэ хаһыы-үйэ эбэтэр. Оройуон үрдүнэн 2640-тан тахса ньирэй ылыллыбыттан 129-ка олло.

Төрөөх, сүрүннээн, көрүү-харайыы мелтөөбүттэн, сөптөөх рационунан режим быһыытынан аһатыы тэриллибэтиттэн, сылаас, кураанах миэстэҕэ туруоруллубатыттан мелтүүр, ыарыыга ылларар. Сорох сирдэргэ ыччат сүөһүү көрүүтэ-харайыыта баччаланна диэри сөптөөх үлэһиттэри булбакка олороллор. Бу еттүнэн ордук улахан бытаарыы Хонтоҕоҕо. Одьулуунга уонна Сылаанга таһаарылынна. Итэ отделениеларга төрүөҕү туруорар миэстэ эрдэттэн бэлэмнэммэккэ эбэтэр үлэһит-илии костубэккэ, элбэх ньирэй ыйы-ыйдаан ыанньыксыттартан ылыллыбат. Ыраах маассабайдык төрөөн, ыанньыксыттар түбүктэрэ үксээбит кэмигэр итинник дьаһаныы, биллэн турар, үчүгэйгэ тиэрдибэт.

Саҥа төрөөххэ бэлэмнэнинии эрдэттэн саҕалаабыт отделениеларга ньирэй көҥөнүнэн өлүүтүн таһаарбатылар. Онуоха, туох хаммыт иннинэ, кинэгкилэри холобурдуур наадалаах. Манна телятник ыраас, сырдык, санитарнай кордобуллэргэ бары еттүнэн эпиэттиир курдук оҥоһуллубут. Сүөсүһүттэр ньирэйдэри оҕолуу бүөбэйдиллэр, көрөллөр-харайыллар. Ол тумүгэр биири да энчирэппэтиллэр. Кинэгкигэ (ветврач Д. Д. Турнина) сүөһүү эмтиир-сэрэтэр үлэлэр былаанаахтык, хаачыстыбалаахтык ыытыллылларын бэлиэтиир эмиэ наадалаах. Сылаан Бөрөтиэр даҕаны сүөсүһүттэр уонна специалистар (ветфельдшер А. Н. Налыхова) үлэни тэрээһиннэхтик саҕалаатылар. Болугуртан Кыстык Кугда ферматыгар цеховой-поточнай система олохтонуоҕуттан, төрүөҕү саҥа телятникка көҥөрүөхтэн ыла ыччат сүөһү туруга тубуста. Соторутааҕыта манна ынаҕы төрөтөр сыаҕы үлэҕэ киллэрдилэр.

Ол эрээри итинник үчүгэй холобур аҕыйах. Болугур «Юбилейнай» фермаҕар, Үрэх Күөрэҕэ, Улахан Күөлгэ, Ойбон Күөлгэ, Чакыр «Маарыччаанныгар», Хонтоҕо Лампатыгар ньирэйдэр туруктара ордук мөлтөх. Итэ фермаларга ыччат сүөһү турар миэстэтэ хаммыт да ирдэбилгэ эпиэттээбэт.

Саҥа төрөөбүт ньирэйи, хотон кураанах, тымныы салгын ургүйбэт миэстэтигэр туруоруу булгуччу ирдэнэхтээх. Үгүс хотоннор олус сиктээхтэр. Онон төрүөҕү ылаары күннэргэ таһырдьа таһаарыахха. Бу күннэргэ чэччилэтэр площадкалары ыраастаабын, өрөмүөннэйии ситэриллэхтээх. Отделениелар управляющайдара итинник площадкалар ферма ахсын баар буолалларын ситиһэхтээхтэр. «Мугудай» совхоз отделениеларыгар маныаха сөптөөх суолтаны биэрбэтэхтэрэ, чэччилэтэр площадкалары эрдэттэн бэлэмнээбэтэхтэрэ сэмэлэнэх тустаах.

Ньирэй төрөөбүтүн кэннэ бастакы күннэртэн таһырдьа, сөрүүн салгыҥҥа иитии бастыҥ опытын Сылаан отделениетыгар эдэр ветфельдшер В. Дьячковская үөрэтэн уонна олохтоон эрэрэ кэрэхсэбиллэх. Московскай уобалас сүөсүһүттэрин бу үтүөкэн опыта биһиги усулуобуйабытыгар даҕаны ситиһиилэхтик олохтоноор, тарҕатыллар ньаахтаах. Быйылгыттан ыла ньирэйи иитии маныык биирэммит ньыматын совхоз ахсын үөрэтиахха уонна кэлэр сылга итиннэ олоххо киллэрэр бары дьаһаллары ылыахха.

Билигин зоотехническай, ветеринарнай үлэһиттэр иннилэригэр улахан соруктар туралларын. Кинилэр сүөһүү көрүүгэ-харайыыга, аһатыыга технология ирдэбиллэрэ булгуччулаахтык тутуһуллалларын ситиһэр эбээһинэстээхтэр. Чуолаан, ийэлэрин иитэр ситэ-хото айдыбатах ньирэйдэргэ ураты болҕомто ууруллуохтаах.

Совхозтар партийнай уонна профсоюзнай тэриллэлэрэ, ОАПХ төрүөҕү ылыыны уонна энчирэппэккэ иитиини ыытаахтаах хонтуруолга ылыахтаахтар. Маныык түбүктээх кэмигэ сүөсүһүттэргэ общественность көмөтүн тэрийиҥ—сельсоветтар исполкомнарын мунтуруйбэт эбээһинэстэрэ.

ПЕРВЭЙ МААЙЫ

КӨРСӨ

Хатылыытаабы промтоварнай (сэбиэдиссэй Марина Семеновна Массеаан) уонна бородуукта (Татьяна Петровна Федорова) маҕаһыыннара бу ыйга ситиһиилэхтик үлэлиллэр. Татьяна Петровналаах 15 тыс. солкуобайдаах араас аҥыөлү атыылаатылар. Ыйдааҥы кирбии ылыллара 2 тыс. солк. хаалла. Марина Семеновналаах ый устата 30 тыс. солк. табаары бэтарыахтааҕыттан 22 тыс. солк. эргиннилэр.

А. ПОПОВ.

x x x

«Сельхозхимия» холбоһук бастыҥ водителлэрэ ыһыҥҥы суол сабыллыан иннинээҥи былдьаһыктаах күннэргэ массыыналарын ырааҕы рейстэргэ сүүрдэн эбэтэр таһаҕаны тастылар. Соторутааҕыта Л. Д. Максимов, Т. П. Карсанаева, Н. И. Порядин, В. В. Дуранов уонна В. П. Диодоров Золотинкаттан Эрилик Эристин аатынан совхозка 49,5 тонна комбикорму аҕаллылар.

А. НЕУСТРОЕВА.

БЭДЭРЭЭТТЭҺЭН ҮЛЭЛИИЛЛЭР

Коммунист звеньевой С. П. Борисов райпо сибиинньэни иитэр көмөлөө таһаайыстыбатын салайар. Бу соторутааҕыта тэриллибит таһаайыстыба салаата барыстаах буоларын ситиһэр жинттэн үлэһиттэр үлэлиир усулуобуйаларын туспарыыга үлэ ыытылынна. Ол курдук фермаҕа ноһуому таһаарыы уонна аһылыгы бэлэмнээһин үлэлэрэ механизацияланнылар.

Билигин туругунан 2 атыыр, 30 торуур-уһуур кэскиллээх, 115 оҕо сибиинньэлэр баалдар. Ферма үлэһиттэрэ, Первэй Маайы көрсө күүрэннэрэ үлэ вахтатыгар кыттан, ис кыахтары аҕыйнан көрөн баран, коллективнай бэдэрээкэ киирэртэ быһаарылынылар. Быйылгы сылга сибиинньэ ахсаана 200 төбөгө тиэрдиллиэҕэ. Сыл бүтүүтэ 134 центнер эт государствоҕа туттарыллыаҕа. Коллектив 46 тыс. 160 солкуобайдаах былаанныах кирбиини ылар иһин туох баар кыаҕын ууран үлэлиир.

«СО» корр.

Народнай депутаттар оройуоннаабы Советтарын алтыс сессията

ТЭРИЙЭР-МААССАБАЙ ҮЛЭНИ—СЪЕЗД КӨРДӨБҮЛЛЭРИН ТАҺЫМНАРЫГАР

Райсовет исполкомун председателэ С. П. МАКАРОВ дакылаатыттан

ССКП XXVII съеһэ партия Улуу Октябрь дыылатын утумнаахтык салгыырын, ленинскай курсунан эрэллээхтик баран иһэрин, рабочай кылаас, советскай норуот бүтүннүүтүн политическай сирдьитин оруолун достойнайдык толорорун көрдөрдө,—диэн саҕалыыр дакылаатчыт.

Съезд биһэргэннит партия стратегическай курса—дойду социальнай-экономическай сайдыытын түргэтэтин буолар. Түргэтэтин концепцията ССКП КК Политическай дакылаатыгар, съезд атын документтарыгар уонна матырыйаалларыгар, ниин делегаттарын этиилэриттэр сүрүн миэстэни ылла.

Оройуон тыатын хаһаайыстыбата биир кинигэ—агропромышленнай холбоһукка түмүлүннэ эрээри бастакы кварталы түмүгүнэн үүтү ыаһын былаана 77,3 бырыһыан туолла, итиэ аастыт сыл туһаннаах кэмнээҥэр 245 тоннаран аҕыйах. Ордук улахан хаалыны Хатылы, Хаһахсыт, Хоптоҕо, Чыаллара отделениелара таһаардылар. Биир фуражнай ынахтан үүтү ыаһын аастыт сыл туһаннаах кэмнээҥэр 18 кг таҥнары түстэ.

Суөһүттэн ылыллар бородууксуйа ыамтааһынын сүрүн бириччиннэтиэн иҥэ суөһүну буоһатыыга суолта бэриллибэтигэр сыгар. ОЛПХ суөһү нитиитигэр специалистара, бу салааҥа председателэ солбуйаччы Кириллин М. Н. күннээҥи үлэҕэ, үүт ыаһыныгар хаалыыттан тахсыыга үүнүү бириэмэни сүтэраллар, нураанаҥынан сүпсүгүраллар.

Тэрээһин үлэ мөлтөтүллүбүтүн түмүгэр үүтү государствоҕа атыылаһын I кварталлаҥы былаанын ангардас «Мыҥдаҕаайы» совхоз толордо, оройуон 305 тонна иэскэ хаалла. Суөһү мөлтөҕүнэн өлүүтэ аастыт сыл туһаннаах кэмнээҥэр 26 төбөнэн элбэтэ. Муус устарга төрүөх өлүүтэ салаҥан тахсар.

Бу барыта совхозтар салаталарын, специалистарын миэстэҕэ тэрийэр, дьону кытта үлэлэрэ мөлтөҕүттэн, социалистическай куоталаһыы куолутугар барарыттан тахсар. Оттон сельсоветтар исполкомнара миэстэҕэ хонтуруоллара мөлтөх, отделениелар управляющайдарыттан, специалистартан кытаанах ыйытыыны оҥорботтор.

Дакылаатчыт итиэннэ салгыы оройуон тыатын хаһаайыстыбатын иннигэр турар чопчу соруктарга тохтуур. Бүгүнгү сессия научнай-техническай прогресса, экономиканы структурнай уларыта тутуута, салайыы, үлэни тэрийии уонна көдьүүстээх формаларыгар олоҕуран производствоны барыы дьаһалларынан интенсификациялаһыны киллэрэн пятилетка бүтүүтүгэр биир ынахтан үүтү ыаһыны 1600 кг, государствоҕа туттарыллар суөһү орто ыйаһынын 340 кг тиэрдиэҥ, 100 ынахтан 80 ньырэйи, 100 биэттэн 75 кулуну ылары ситиһэргэ сорук туруорар.

Дойду экономическай уонна социальнай сайдыытын түргэтэтиигэ партия туруорбут соруктарын толоруута оройуон промышленнноҕа уонна иэнилиэннэҕэ олоҕун-дьаһарын хааччыйар тэриллэрин иннилэригэр соруктар уратыттык уонна сангаттан сытыырхатыллан туруоруллуох тустаахтар.

1986 сыл бастаны кварталлаах соруктара толоруллан кэллилэр. Табаарынай бородууксуйаны батарыы былаана 111,5 бырыһыан толоруллан, аастыт дьыллан бородууксуйаны оҥоруу 9 тыһ. солкуобайынан өссүннүннэ. Норуот туттар таһаардарын, иэнилиэннэҕэ наадалаах үүт аҥылыгы оҥоруу, ттук маны тиэйии, капитальнай тууу, олох-дьаһах оҥоторуу, розничнай табаар эргиирин (итиҥдэр утахтары атыылаһыны киллэрбэккэ туран) былааннара толорулуннулар. Ол эрээри оройуон кинин производственнай-хаһаайыстыбаннай тэриллэлэрин техническэй кыамталара күүһүрэрин үрдүнэн саҥаны киллэрии, научнай-техническай прогресса олохтоохун кыаллыбат, производство бэйэҕэ турар сыаната камтатыллыбат, сүрүн фондалар биир солкуобайдарыгар оҥоһуллар табаарынай бородууксуйа улаанньат. Эт-үүт комбината табаарынай бородууксуйа 1 солкуобайыгар тахсар ночоото нинээҕи сылтан 1,4 харчынан, лесопункт 10 харчынан улаатыннардылар. Онон бу тэриллэр былааннаах барыны ылбатылар. Промкомбинат жалин сылга оҥорор бородууксуйатын ассортименын кэҥэтиннэ, оҥоһуктар хаачыстыбалара да туспарыллыбата.

Улахан соруктар капитальнай тутуулуу түргэтэтиигэ тураллар. Олортон саамай быһаарылаахтарынан олохтоох матырыйаалынан хааччыллыы, гравий, кумах курдук матырыйаалы булан туһаҕа таһаарыы буолар. Оны тэҥэ оройуон территориятыгар шлако-блогу, кирпичччэ оҥоһуутун тэрийиини ситиһиллиэхтээх, миэстэҕэ тимир-бетон сваялары, муоста тууттуутар анаан тимир-бетон турбалары оҥоруу бааһылааннаах наада. Бу соруктары толоруурга барыы совхозтар, туттар уонна хаһаайыстыбаннай тэриллэлэр көхтөөхтүн ылсан үлэлиэх тустаахтар.

Совхозтарга, оройуон кинин хаачыйар, промышленнай, туттар тэриллэлэригэр үлэйиттэр олорор усулуобуйаларын туспарыыга быааннаах үлэ ыытыллыбат. Олоҕу-дьаһаҕы хааччыйы производственнай управление, «Сельхозхимия» холбоһук бэйэлэрин үлэйиттэрэ олорор дьиэлэрин тутуурга туох да үлэни ыыпаттар. Специалистары, иэнилиэннэҕэ олорор дьиэнэн хааччыйы сытыы проблемата оройуон кинигэр олохсуйда.

Дакылаатчыт итиэннэ салгыы норуот үөрэҕириитин, доруобуйа харыстабылын, культура-спорт, айылҕаны харыстааһын боппуруостарын ырытар. Правопорядогы харыстааһын, арыгылаһыны уонна итириитэйдиини утары охсуһуу боппуруостарыгар соруктары туруорар.

Советтар законодательнай функцияларын итиэннэ сокуонары олохтоох киллэрдиини хонтуруоллааһыннарын тупсарыы соруктара тураллар. Советтар аппараттарын даҕаны, депутаттарын, атын активын даҕаны правовой билиилэрин таһыма көрдөбүлгэ аппиэттээбэт. Холобур, оройуон, сельскай Советтар тустарынан Саха АССР Сокуоннарын үөрэтии кэдьүүһэ намыһах, сороҕор ол тэриллибэт. Бинир үксүн ол иҥин олохтоох Советтар ардыгар сокуоннайа суох быһаарылыылар, эмиэ итии Сокуоннарга Советтар бастаанай комиссиялара тутуннан дьарыктаныахтаахтарын туһунан чуолкайдык сурулла сылдьаллар. Анаалаах дьоҕус Балаһыанньалар сельсоветтарга барыларыгар албах экземплярынан эмиэ тарҕатыллыыллыбыттара. Ол үрдүнэн хаһыак эрэ атын, суох литератураны кэтэһэн, эбэтэр ким эрэ атын сиртэн, «уһэттэн», кэлэн биэриэхтээҥин күүдүк, баччаатта диэри бастаанаанай комиссиялара тутуннан дьарыктаныахтаахтарын чуолкай билбэт сельсоветтар баалаар.

Оройуон Советын бастаанаанай комиссияларын председателлэрэ барыта үрдүк үөрэхтээх, бинир иннитэн уратылара коммунист салайаччылар таллыыллыыттара. Ол эрээри бу комиссиялар үлэлэрэ кэдьүүһэ намыһах. Сессия райсовет, сельсоветтар комиссиялара ылыллыыр быт быһаарылыылар туолуулларын хонтуруоллаан, олох туруорар боппуруостарын туһугунан, Советтар дьүүллэригэр киллэриллэрин эрэйэр.

Үгүс сирдэргэ депутатскай постар уонна группалар кумааҕыга эрэ тэриллэллэр. Итинник формальнай сыһыаны туоратар туһунан аастыт олуннуьуаҕы сессияҕа эмиэ мэтэтиһэн турабыт. Ол кэнниттэн Бахсы сельсоветын исполкома арэ байэтин группатын отчуоттатта. Бу производствоҕа быһаччы ыыттар, үлэ дьонугар ордук чугас турар антив сана көрдөбүлэриэн салайтаран, киниэлэр сокуонунан көрүллэр боломуочуйаларын туһаныылларын тэрийии хас биирдии Совет, ниин исполкомун иэстэриэн буолар.

Советтар үлэ коллективын туһунан Сокуон, съезкэ бэлиэтэммитин курдук, демократическай принциптэрин уонна нуормаларын олохтоохуннарга ситэтэ суох. Үлэ коллектива байэни бэйэ салайыныыга, орто сүүөх производство командирын бэйэ быыбардааһыныгар киириэхтээх. Үлэ коллективын советын тэрийиини саҕалыах тустааҕын.

Быыбардамныт советскай актив оскуолатыгар (Попов С. А.), барыы сельсоветтарга суут, прокуратура, милиция кемелерэ Сокуоннары үөрэтии тэрдүттэн тупсарыллыах тустаах. Бу үлэҕэ райсовет штаты таһынан юридическай отдела толкуйдаммыт былаан оҥостон активнайдык ылсыан наада. Правовой билиигэ үөрэтии үлэ коллективтарыгар эмиэ кодьүүстээхтик тэриллиэхтээх. Кэлэр оттугэр салайаччылары аттестациялаһыыга киниэлэр сокуоннары билиилэрин барабиэрэлэһиигэ болдомто уурулларга эрэйиллэр.

Социальнай-экономическай сайдыыны түргэтэтии соруга съеһинан стратегическай курс быһыытынан туруоруллубут кэмнэр олохтоох Советтар быааннары ырытан оҥоруулларын, ылыныллыарын, хонтуруоллааһыннарын уонна толорууларын практикатын тосту уларытар эбэһиннэстээхпит. Сельсоветтар, үгэс курдук, үөһэттэн тиэрдиллибит быааннаах сыыпараларын бэлэм форма кумааҕыларга суруйан баран, сессияҕа суоллатыгар эрэ бигэргэтэллэр. Ону даҕаны бигэргэтэччэ бигэргэтэр. Соторутааҕыта бэрэбиэркэлээн көрүү түмүгүн сорох сельсоветтар исполкомнарыгар социальнай-экономическай сайдыы быааннара төрүт даҕаны костубэтилэр.

Быааннарга демократия быһаччы форматын—быыбардааччылар наказтарын учуотаахтын ыраахтаан ситэтэ суох. Оройуоннаабы Совет аастыт сессията быыбардааччылар наказтарын толоруурга үлэни тупсарыыга туһаннаах быһаарыыны ылан турар. Онно толороччулартан утумнаахтык, араас формаларынан ыйытыгы күүскэ туруорар уонна кэлэр оттугэр наказтары ылыы практикатын кичэйэн аналыттыыр, тупсарар сорук туруоруллубута. Социальнай-экономическай сайдыы быааннарыгар итиэннэ тэҥэ үлэйиттэр этиилэрэ халбаҥа суох учуотаныахтаахтар.

Сельскай Советтар быааны кытта үлэлэрин тэрийии, салайыы уонна хонтуруоллааһын оройуоннаабы быаанныыр комиссияҕа (Кириллин П. Г.) суохтэйиллэр. Ол эрээри бу комиссии сельсоветтар быааннаныыр-экономическай үлэлэрин тэрийиигэ, ситэ дьарыктаммат, туох, үлэни ыытара хонтуруолламмат, кэмнэр туман ыраатан көрүү оҥоһуллубат.

Съезд олохтоох Советтар бэйэлэрин бэйэлэрэ дьаһаныыларын уонна инициативаларын кэҥэтии соругун туруорда. Съезд уураахтарын олохтоох киллэриигэ дьаһаллар быааннарын оҥоруулуу бирии даҕаны исполком байытык күүһүнэн ыыйбата, тосту уларытыыга дьүөрэлээх сонун дьаһаллар, эрэйиллибитин курдук, ыыйан ырытыллыбатылар. Миэстэҕэ бэйэ күүһүнэн кыаллыах даҕаны айылаах боппуруостарга кэтэһэн олоруу, үрдүкү органнан быһаартара сатаабын чахчылара элбэхтэр. Бу оройуон кининнээҥи предприятиелларга эмиэ сыыһыаннаах.

Алын эттүттэн инициативалаах буолуу—демократия биир көстүүтэ. Ааспыт пятилеткаҕа Одьулуун сельсоветын общественнноҕа сүөһү аҥылыгын соҕотоҕолаһыннга 2 төгүл республиканы үрдүнэн ыытыры таһааран ону чистээхтик толоробута. Карл Маркс аатынан совхоз пенсионердара общественнай туһалаах үлэҕэ ыыттыыга эмиэ республикаҕа бачыым кэтэхпүттэрин барыы билэбит. Оройуон ибигэр итиннин көҕүлэннинэр элбэхтэр. Ол эрээри инициатива сөптөах тэрийэр үлэнэн жалдьы хааччыллар буолбатах, бачыымы өйдөөн даҕаны уота-күөҥэ суох тэриллэр. Мутудай сельсовета бөҕүөлэги тупсаран оҥоруурга оройуоннга ыҥырыы таһаарбыта сыл кэриҥэ буолла эрээри байалаҕа да күттүөннөөҕи оҥорбөкө олороллор. Итиэнэ сибээстээн съезкэ Советтар бэйэлэрин дьаһанныларын кэҥэтиннин тэҥэ киниэлэр эпиэтинэстэрин үрдүгэр туһунан дьэҥкэтик этиллибитин санатар чөбөостоох.

Инициативалааҕын үлэлэһиннэ сорох холобурдарын Бахсы сельсоветын исполкома көрдөрөр. Соторутааҕыта исполком фермаҕа тиийэн ноҥо сылдьан мунньаҕы ыытта, депутатскай пост үлэтин туһунан информацияны ыытта. Бэйэтин территориятыгар хаачыйар тэриллэр икки ардыларыгар социалистическай куоталаһыыны былаанната, кэнниннэ ааҕа ханнык көрүүгэр ордук наадыйыытын үөрэтэргэ дьүлүһар, о. д. а. сорох сонун дьаһаллары ыытарга кыһанар.

Съезд дьыалабыай уонна ирдэбиллээх, критикалаах уонна бэйэни критикаланыылаах быһыыта-майгыта сессиялары, исполкомнары ыытары модьуйда. Бу биһиэхэ мэлдьи кыаллар буолбатах. Муус устар 10 күнүгэр ыыппыллыбыт Хадаар сельсоветын сессията 1 чаас 20 мүн. хойутаан саҕаланна. Хойутаабыттарга сыаҥа бэриллибэтэ, миэрэ ылыллыбата. Исполком председателэ Никонов В. В. дакылаатыгар аппиэттээх үлэйиттэри сирэйдээн-харахтаан критикалаабата, баар итиэнэстэри урдуттэн саба быраҕан бэлиэтэтэ. Соловьевка (Федоров З. И.) сессия дакылааттара исполкомҥа бигэргэтиллибэккэ ыытарбыт биир кини оҥоруутунан иллэриллиллэр. Сессияларга олус элбэх кини ыҥырыы баар. Кытаанахха биир сессияҕа 17 депутат кэлбит, онно 18 кини ыҥырыллан сылдьыбыт. Чаҥыр Советыгар эмиэ итинник.

Сессия—депутаттар активнайдык үлэлиир кэмнэрэ. Киниэлэр үлэлиир коллективтарыгар, уокуруктарыгар сессия туһунан сырдатыахтаахтар, ыыппыллыбыт быһаарылыылары миэстэҕэ олохтоох киллэриллиини тэрийиэхтээхтэр. Ол биһиэхэ үксүгэр ыыппыллыбат, биһиги сорох депутаттарбыт сессияларга баар эрэ буолуунан мунурданаллар: тыл эпиэттэр, ууганайдык истибэттэр, бэлиэтэммэттэр. Бу ордук Хоптоҕо Советыгар сыһыаннаах. «Депутат аата дуоһунаска эбии сыыһарыы да, бочуоттаах ордук балаһыанньа да буолбатах. Совекка наһилиэннэҕэ ортотугар улахан уонна чэпчэкитэ суох үлэ»—диэн съезкэ этиллибитин диринигик өйдүүрбүт, дьаһаллаах көрдөрөрбүт наада.

Сессиялар көрөр боппуруостарын эйгэтин олуннуьута ыытан турабыт. Ол эрээри манна депутат ыйытыга (запрос) аҕыйаҕын өссө тогул этэргэ тиийиллэр.

Биһиги барыы сельсоветтар территорияларыгар норуот хаһаайыстыбатын, социальнай араас объектар тутулла туралар. Олор хаачыстыбаларын, болдьохторугар үлэҕэ киллэриллиилэрин олохтоох Советтар кытаанах хонтуруолга ылыахтаахтар. Советтар акылаат туһүүтүттэн саҕаран депутатскай постары сыыһаран, народнай хонтуруол группаларын сорудахтаан, миэстэҕэ тутуулуу салайар дьону отчуоттаран объектар иннилиилэриэн боппуруоттар итиннилиилэриэн боппуруоттуун ахсаабат болҕомтоҕо тутуохтаахтар.

Маҥтан ыла үлэ коллективтарыгар отчуоттар кинэнник ыытыллалларынан, олорго сессия хаанык боппуруоһу тоҕо дьүүллэспитин уонна, кылаабынайа, ыыппыллыбыт быһаарыы хайдах олохха киирэрин кизэнник сырдатыах тустаахпыт. Итиэнэ сибээстээн «Сана олох» хаһыат редакцията сессиялар, исполкомнар матырыйаалларын пропагандаалаһыыга ардыгар кыра миэстэни биэрэрин бэлиэтиэххэ наада. Суруллуулара даҕаны үксүн бинир халыыбынан, аадаччыны соччо-бачча тардыбат, сэҥээрдибэт буолаччылар. Депутаттар бэйэлэрин производственнай уонна быыбардаах эбэһиннэстэрин хайдах толороллорун биһиги хаһыаппыт иҥэтэнэн сырдаппат. Сельскай Советтар үлэлэрин боччумнаан суруйуу суох. Онон «Сана олох» райсовет органын-быһыытынан, сана ыйыыларынан салайтаран, бэйэтин үлэтин стилигэр уларытыылары киллэрэрин күүтэбит. Онуоха биһиги сельсоветтарбыт, советскай активнайыт көмөлөөр эбэһиннэстээхтэр.

Райсовет исполкомун аастыт муньаҕар үрдүкү органнар уонна бэйэ ылыммыт быһаарыыларын олохха киллэринэ Кылаанньаах сельсоветын исполкомун тэрийэр үлэтин туһунан исполком председателэ Пинигина Е. П. отчуоттаата. Сельсовет исполкома үрдүкү органнар дьаһалларын толоруурга тулуйуллубат быааарыылары таһаарар, сорохторун умнуурга хаалларар. Бэйэтэ ылыммыт быааарыыларын хонтуруоллааһынга болҕомтотун уурбат, системалаах үлэ барбат, отчуоттары сэдэхтик истэр. Сессия, исполком быһаарыыларыгар уу-хаар тыллара элбэх, декларативнай характердаахтар, эбэһиннэстиир пуунньарыгар чопчу ким сорудахтанара, хаһан толороро, хайдах хонтуруоллаара ыйыллыбат. Депутаттар, атын да үлэйиттэр критическай этиилэригэр баар итиэнэстэри туоратыыга оперативнай дьаһаллар ылыллыбыттар. Итинник итиэнэстэр сорох атын сельсоветтарга эмиэ бааллар.

Райисполком аппаратыгар даҕаны туолуулуу хонтуруоллааһын система суох. Манна райисполком секретаря Попов С. А. сөптөах тэрийэр үлэни хааччыйбата. Исполком былаанньаах боппуруостарыгар уонна сорох сүрүн боппуруостарта карточкаҕа хонтуруолу көдьүүстээхтик тэрийиэххэ, хонтуруолга эбэһиннэстэммит салайаччылар инициативаалаах, утумнаах буолуохтарын наада.

Түргэтэтии экономическай эрэ салааны тосту уларытыы буолбатах. Общество сайдыытын түргэтэтии социалистическай демократияны, киин барыы еруттэрин уонна кэстүүлэрин салгыы сайыннарыыта суох сатаммат. Ону съезд туруорбут ирдэбиллэриэн сөп туһаннаан уларыта тутуу бүтүммүт соруга.

Народнай депутаттар ороЙуоннаабы [illegible]ардыын алтыс сессията

ТУТУУГА СЫҺЫАНЫ УЛАРЫТЫАХХА

ОроЙуоннаабы былаанныыр комиссия председателэ П. Г. КИРИЛЛИН дакылаатыттан

Тутуу боппуруоһа ороЙуон Советын сессиятыгар 1981 сылаахха көрүллэн, уон биирис пятилеткаҕа соруктар туруорулубуттара. Ааспыт пятилеткаҕа капитальнай тутуута үбү үгүү кэмэйэ 26 мөл. солк. тиийдэ уонна пятилетка устата үс төгүл кэриҥэ улаатта. Оттон сүрүн фондалар 22,2 мөл. солк. үүнүүлэр. Итиҥ иҥнигэр Тыа хаһаайыстыбатын министерствотын үбүлэһиннэн 14,6 мөл. солкуобайдаах сүрүн фондалар үлэҕэ киирдилэр.

Ол эрээри баар нс ыыахтары ситэри туһаныматыбыт диэн биллэргэ тиийиллэр. Совхозтарга да, атын производственнай тэриллэргэ да хаһаайыстыбаннай ньыманан үлэни ыытыы сөпсөохтук сайыннарыллыбата. Холобур, райпо күрдүк бөдөҥ тэриллэ уон биирис пятилеткаҕа баара эрэ 721 тыһ. солк. үбү туһанна, оттон быйыл Сылаҥ маҕайыыпыттан ураты тутуута суох.

ОроЙуонна кэлин сылларга социальнай-культурнай уонна дьон олорор усулуобуйаларын туһугар үлэ ыраатыынан ситэтэ суох. Пятилетка устатыгар 9660 кв. метр кэннээх уопсай дьиэлэр тутуллубут буоллахтарына, ити бирдэмэҕэ нэһилиэнньэ 29903 кв. метр кэннээх олорор дьиэни тутуннна. Райпо, промкомбинат, олоҕу-дьаһаҕы хааччыйыы управленнетын, эт-түү комбинатын күрдүк ыыхтаах тэриллэр олорор дьиэни туттубатылар. Субуруускай аатынан, Эрилик Эристиин аатынан совхозтар бэрт аҕыйах дьиэни үлэҕэ киллэрдилэр. Учууталлары олорор дьиэнэ хааччыйыы ыаллыбата, 16 бырыһыаннара ыаллары куортамнаһаллар. Балаһыанньа ордук Хайахсыкка, Чакырга, Арылаахха, Бахсыга, оскуола-интернакка ыарахан. Итинник балаһыанньа оҕо учреждениеларын, кулууптары хааччыйыыга, оскуолалар туруктарыгар эмиэ үөскээтэ. Үүс кулууптар эргэрэн туһаттан таҕыстылар. Орто саастаах оҕолорго технический үлэ уруоктарын үөрэтэр мастерскойдар (Чурапчы орто оскуолатыттан уратыларга) типовойа суох эргэ дьиэлэргэ үлэлиллэр. Ол үрдүнэн кабинеттары, сайыҥны лааҕырдары, мастерскойдары тэрийиигэ пятилеткаҕаҕы былаан ырааҕынан туолбата.

Ити түмүгэр кэлэр үөрэх сылыгар 1—3 кылаас үөрэнэччилэрэ, 5—6 кылаас кыргыттара үлэ уруогар саҥа программанан үөрэнэр усулуобуйалара үүс оскуолаларга тэриллибэтэ.

Капитальнай тутууну ыытыыга бэдэрээттэһэр тэриллэнэн соҕотох «Якутагропромстрой» холбоҕук ПМК-та буолар. Бу тэриллэ ааспыт өттүгэр үлэтин кэмэйэ кыра этэ. Тутуу 50 бырыһыаныттан эрэ ордугун оҥорбута. Ол иҥин кини тутар-таҥар үлэлэрин кэмэйин мөкүтүүрдүк улаатыннарыы —9 мол. солк. тиэрдин соруга турар. Бүгүнүү сессияҕа киирэр бырайыакка бу тэриллэ үлэтин кэмэйэ биирдин объектарынан ыйылынна уонна балачча үүнүүлээх. Бырайыак сүрүн хаҥыскатынан нэһилиэнньэни социальнай-культурнай учреждениеларынан, олорор дьиэлэринэн хааччыйыыны туоларыы буолар. Совхозтар территориялларыгар барыта 704 миэстэҕэ 3 оскуола, 600 миэстэҕэ 8 детсад, 600 миэстэҕэ 3 кулуун тутуллаллара көрүллэр. Итиҥ таһынан ороЙуон кинигэр 784 миэстэлээх оскуола, 280 миэстэҕэ детсадтар тутуллуохтара. Оҕо тэриллэлэрин ороЙуон кинигэр тутууну үүс оттун ведомственнай үбүлэһиннэн туруорсабыт. Маны тэҥэ олорор, үлэлиир усулуобуйаны туоларыыны хааччыйар котельнайдары киниилэһин уонна бөдөҥсүтүү үлэлэрэ ыытыллыахтара. Пятилеткаҕа бэдэрээт күүһүнэн 5 бөдөҥ котельнайдары тутуу көрүллэр. Бу бырайыактанар тутуулары таһынан совхозтар уонна барыы производственнай тэриллэлэр ыытар тутуулариын хаһаайыстыбаннай ньыманан кэҥэтиэхтээхтэр. Онон хаһаайыстыбаннай салайааччылар байэлэрин бырайыактарын бэрт тургэнник исполкомҥа киллэрэр эбээһинэстээхтэр.

Капитальнай тутууну сайыннарыыга сүрүн туһаайыллар манныктар:

—тутуллар объектар ахсаннарын аҕыйатан туран, киниилэр тутуллар болдьохторун кылгатыы;

—производственнай объектары саҥардан биирии, реконструкциялаһын;

—тутуулар кэлим буолуулларын, ол эбэтэр үлэлиир, сыныаннар, олорор усулуобуйа толору баар буолуутун хааччыйыы;

—тутууну индустриализациялаһын, бодоҥ блоктарынан тутуу, олохтоох матырыйаалы мөкүтүүрдүк туһаныы, тутуута саҥа матырыйаалы булан туһаҕа таһаарыы;

—тутуу үлэтин тэрээһинин түпсарыы, тутар-монтажтыыр тэриллэр ыытааларын улаатыннарыы, үлэ бастыҥ ньымаларын олохтоох киллэрии, биригэдэлэри бөдөҥсүтүү, бөдөрээнэ, хаһаайыстыбаннай ахсаанҥа киллэрии э. д. а.

Бэдэрээтиэн уонна хаһаайыстыбаннай ньыманан тутааччылар иннилэригэр өссө ханнык соруктар туралларый?

Туох ханнык иннинэ бырайыактыыр-сметнэй документацияны бэлэмнэһии. Бу боппуруоска үүс көмөстиилэр буоллуулар да, балаһыанньа кое-иллин. Документацияны аҕалан бэдэрээтчит, Госбанк отделениетын иннигэр ууран биэрии ыытыллыбат. Оттон балаһыанньа быыстынан тутуу саҕаланыан сыл иннинэ бырайыактыыр-сметнэй документация бэдэрээтчиккэ тиэрдиллиэхтээх. 1987 сылтан тутуулара саҕаланыахтаах Одьулуун, Уһун Күөл котельнайдара, Хатылы кулууба, детсада, Мыҥдаҕаайы детсада, Хаҥыйах комплекса, о. д. а. объектар бырайыактара оҥоһуллар иликтэр. Оттон хаһаайыстыбаннай ньыманан ыытыллар тутуулларга ханнык бырайыактар баалларын этэр ныах суох.

«Якутагропромстрой» мехколоннатын иннигэр ханнык нс ыыахтар баалларый?

—Тааһынан уонна арболитынан тутуурга киирии; кумаҕы травийы миэстэҕэ булан туһаныы; полуфабрикаттары уонна конструкциялары миэстэҕэ оҥоруу; тутуу деталын оҥорууну промкомбинаккка киниилээһин; сваялары уонна ыстиэнэ бытархай блоктарын оҥорууну баһылааһын; Якутскайдааҕы дьиэни тутар комбината кытта кооперациялаһан үлэлээһин; кадрдары олохсутуу. Бу боппуруоспар быһаарыыга, биллэн турар, эрдэттэн бырайыактыыр-сметнэй документацияны бэлэмнэһии улахан оруоллаах.

Совхозтарга тутуллубут хотоннор комплекстара үлэһит сыныьанар усулуобуйатын хааччыйбаттар, санитарнай-чэбдигирдэр ирдэбилгэ эпиэтэһэбэттэр. Үлэһит таҥаһын уларыттар кабиналардаах, дуйнаҕар, чэй иҥэр, аһыыр усулуобуйалаах буолуохтаах. Производство культуратын үрдэтии тутааччыларын уонна саҥаасчыттартан улахан тутулуктаах.

Тутар тэриллэлэргэ Сылаҥ, Хадаар, Одьулуун Советтарын исполкомнара сөпсөохтук ороһуоллор, үлэни хонтуруоллаһаллар, Оттон сорох сельсоветтар (Болугур, Хоптоҕо) тутуу боппуруоһуттар коһүүгүнүк сыныьанаһалларын бөлиэтиир кааде. Миэстэҕэ ыытыллар үлэлэр хаачыстыбалара молтох, тахсар итэҕэстэр тутатына туоратыллыбаттар, ол барыта күнүнэ ороһуу, хонтуруол суоҕуттан тахсар. Миэстэлэргэ депутатскай группалары, постары, исполком оперативнай бөлөхтөрүн тэрийиахха, атынын эттэхха, бу тутаах боппуруоска сыныьаны тордуттан уларытыахха.

Бастакы дакылааты дьүүллэһиигэ барыта 12 киһи тыл эттэ.

«Мутудай» совхоз сылгыһыта депутат **М. С. Толстоухов**, ити совхоз Төлөй Дириҥнээҕи отделениетыгар капитальнай тутуу ыытылла илиҥин этэн туран, кулуубу тутууну түргэтэтэри туруоруста. Итиэннэ салгым араатар шефтэһин уонна нс суолу оҥоруу боппуруостарыгар тохтоото.

—Советтар хаһаайыстыбаннай тэриллэлэри кытта сибээстэрэ молтох. Нэһилиэкэ тутууну ыытыы боппуруостарыгар бинир сүбэни булан үлэлээһин ыаллыбат. Ол түмүгэр наар производственнай объектары тутуунан үлүһүйүү таһаарыллан социальнай-культурнай тутуулары ыытыы үтүрүллүннэ. Холобур, Мык Харбалатыгар маҕаһыын тутуллуох аатырбыта уонча сыл буолла, кулууппут турута молтох. Үммүт да пятилеткаҕа бөҕүөлэк сайдыахтаах социальнай-экономическай кэлим былаана оҥоһулла илик. Советтар Конституциянан көрүллүбүт бырааптарын толору туһаналларын хааччыйыахха уонна ирдиэххэ,—диэтэ Хатылы сельскэй Советын исполкомун председателэ **В. А. Федорова**.

«Чурапчы» совхоз ыанньыксыта депутат **В. П. Макарова** совхоз Сылаҥнааҕы отделениетын Бэрэтээҥи участагын рабочайдарын үлэлиир уонна олорор усулуобуйаларын туһугар туруоруста. Бастакытынан, үрдүк күүрүүлээх электролиния Бэрэҕэ өссө да тиийбэ илик, оттон ол үлэни атахтыыр, дьон олоҕор-дьаһаҕар ыарахаттары үөскэтэр. Иккиннэн, үлэһиттэри асүөл бородуукталарынан хааччыйыы молтох: этинэн, ыстыанан быстарыллар, үрүҥ ас атыыламмат. «Чурапчы» совхоз салалтата рабочайдар сиэрдээх туруорсуулларыгар дьаһалы ылара эрэйиллэр.

Совхозтарга электроэнергияны хорбомноохуҥ элбэҕин «Агропромэнерго» директора **Д. Д. Пинигин** ыйда. Дириҥнээҕи участковай балыыһа врача депутат **В. В. Михайлова** ити балыыһаҕа 10 миэстэлээх грязолечебницаны астарарга туруоруста. Итиччэтигэр сылга ортотунан 100—120 ыарыһах миэстэҕэ эмтэнэрэ хааччыллыахтаах. Субуруускай аатынан совхоз директора депутат **А. В. Ефремов** килиэккэлээх кылы ороЙуонна биир сиргэ иннинээн, база тэрийэн иитии боппуруоһун көтөхтө. ОроЙуонна үс ый түмүгүнэн 89 саҥа төрүөх өлбүтэ, ити аастыт сыл туһаннаах кэмнээҕитээҕэр элбэх. Сүтүк таһаарыллыытын биричиниэлэриттэн биридэстэрии сессияҕа Карл Маркс аатынан совхоз ньирэй көрөөччүтэ депутат **А. П. Дьячковская** арыйда:

—Төрүөх оккуран буолуута, онтон сиэттэрэн өлүүтэ ньиэ сүөһүү көрүү-харайыы молтоҕуттан тутулуктаах. Биһиэхэ төрүөхтээх ыыахтары бөлохтоон туспа көрүү тэриллибэт, ньиэ сүөһүлэр ырыганаахыннара таһаарыллар.

Итиннэн салгыы араатар 13 №-дээх СПТУ-ҕа тиийи эмтиир кабинеты аһары түргэтэтэри. Дьабыыла бөҕүөлэгэр Олохдьаһах дьиэтин тутары, ньиэр уу боппуруоһун быһаарары туруоруста. ПССУОС боломуочуйа **Е. М. Макарова** ороЙуонна баар культурнай уонна спортивнай объектары туһаныы, киниилэри көрүү-истии молтоҕун критикалаата. Маныаха ирдэбилин, бастатан туран, хаһаайыстыбаннай үлэһиттэргэ туруоруохха. Иккиннэн, араатар ороЙуонна чэгиэн-чэбдик олоҕу пропагандалаһыҥна таһаарыллыыт көтүтүүлэргэ, үрдүнэн сыһыанна тохтоото. Кырдыга, бу үлэ ороЙуонна быстаанныы сыҕарыйар. Биричиннэтэ туохханый? Боппуруос уталыппакка быһаарары эрэйэр.

ОроЙуонна учууталларга анаан олорор дьиэлэр эрэйиллэрин курдук тутуллубаттар. Үүс оҕо учреждениеларын дьиэлэрэ, оскуолалар туруктара билиҥги нормаҕа эпиэтэһэбэттэр. Алта саастаах оҕолору маҥнайгы кылааска үөрэтиигэ бүгүнүү туруҥан база суох. Бу туһунан депутат **Т. С. Евграфова** өссө тэтүл эттэ. Тылтан дьыалаҕа тахсар уолдьаста.

—Капитальнай ремүөнү, техническэй көрүүнү ыытыы былааннара сыл ахсын толорулларга ыараан ньиэр. Оттон материальнай-техническэй базабыт бөҕөргөтүллүбэт. Билиҥги ыыахпытынан сылга 120 усулуобуйаны ремүөнү ыытыахпытын сөп, оттон былаанныыт—450. Онон базаны тэрийиини совхозтар салалталара болҕомтолоругар ылаллара наада,—диэтэ «Агропром» ремүөннүүр-техническэй предприятиетын управляющайа **Ф. А. Тимофеев**.—Кадры эрдэттэн бэлэмнэһии суоҕун тэбиитигэр билиҥин биһиэхэ 5 инженер тиийбэт, кадрынан хааччыллыы хаачыстыбата наадыйах.

Чурапчыгаабы «Юбилейнай» маҕаһыын продавеца депутат **П. В. Городецкая** Мыҥдаҕаайы—Чурапчы суолун оҥорууга ороЙуон тэриллэрэ бары көмөлөһөллөрүгэр эттэ. Итиэннэ салгыы депутат быыбардаачыларын накаһын толоруурга ыарахаттар үөскээбиттэрин, онуоха райпо бырабылыанньатын председателэ Н. И. Монастырев кодьүүстээх көмөнү оҥороругар туруоруста.

ССКП райкомун бастакы секретаара депутат **Г. М. Сысолятин** Советтар оруолларын үрдэтии, хаһаайыстыбаннай үлэни тэрийии уонна салайыы ньымаларын уонна стилин уларыта тутуу боппуруостарыгар киэҥник тохтоон тыл эттэ.

Иннинэ дакылааты дьүүллэһиигэ тылы бастакынан Эрилик Эристиин аатынан совхоз прораба депутат **А. М. Кириллин** ыйда. Кини фондовай матырыйаалларынан хааччыллыы молтоҕун, үбүлэһиҥ хоһуутабытын критикалаата.

Болтоно сельскэй Советын исполкомун председателэ А. М. Слепцов Болтоно Харбалатыгар социальнай-культурнай тутуу ааспыт сылларга эрэйиллэрин курдук ыытыллыбатаҕын этэн туран XI пятилеткаҕа бөҕүөлэккэ спортивнай сааланы тутарыыны былаанҥа киллэрэргэ туруоруста.

«Якутагропром с т р о й» мехколоннатын учаастагын прораба **Е. Е. Аммосов** базаны кэҥэтии туһунан сиэрдэхтин туруоруста. Тэриллибитэ 4 сыбуолбут ПМК үлэһитэ тиийбэт, техническэй хааччыллыыта молтох, суолу оҥорор курдук уларыта тутулла илик. Үлэни ыытарыгар совхозтар, тэриллэлэр өттүлэриттэн бырайыактар суохтар.

Тутуу хаачыстыбата молтоҕор ангардас бэдэрээтчит эрэ эпиэтинэһи сүгэр курдук сыныьанаһымыахха. Миэстэтигэр депутатскай постары тэрийтэлээн анылаат түспүт бастакы кунуттан хаачыстыба иҥин кытаанах хонтуруолу олохтуохха. Тутууну ыытыы быстарыытын бинир биричиниэтигэн документацияны оҥорууну уһатыы-кэҥэтии буолар. Болҕомтону ыытыллыахтаах үлэни эрдэттэн бырайыактаһыҥна уруохха. Олохтоох тутуу биригэдэлэрин тэрийиигэ ылсыахха. Балар тустарынан «Агропромстрой» ПМК начальника **Н. О. Пахомов** эттэ.

—Чакыр бөҕүөлэгэр тутууну ыытыыга генплан оҥоһуллубатаҕа, ол түмүгэр тутуулары бас-баттах ыытан биллэрии социальнай-культурнай объектары тутуурга бөҕүөлөк көстүүлээх сиригэр миэстэ суох буолла, дэриэбинэ аҥара бутуннуурга хотон,—диэтэ Чакыр сельскэй Советын исполкомун председателэ **М. П. Филиппов**. Бу итэҕэс атын да нэһилиэктэргэ баар.

Манан сессия үлэтин түмүктээтэ. Дьүүллэһиллибит боппуруостар суруйуларинан быһаарыылар ылылыннылар.

ДАКЫЛААТТАРГА КЭПСЭТИИЛЭР

Снимокка: райсовет депутаттара (хаҥастан): ССРС Государственнай бириэмиэнэ лауреата сылгыһыт М. С. Толстоухов, Эрилик Эристиин аатынан совхоз прораба А. М. Кириллин, Саха АССР Верховнай Советын депутата «Мутудай» совхоз кини отделениетын ыанньыксыта Д. М. Потапова, «Чурапчы» совхоз ыанньыксыта В. П. Макарова уонна эт-түү комбинатын директорын үлэҕэ солбуйаачы Ф. Ф. Спиридонова.

П. Оконешников фотота.

Аан дойду тематыгар бэсиэдэ

СОЦИАЛИЗМ ЗНАМЯТЫН АННЫНАН

Социалистическай биргэ доҕордоһуу үс дойдутун бырааттыы партияларын уочараттаах съиэстэрэ кэнники иэдээлэргэ ыытыллыыларын планетаҕа бүтүннүүтүгэр аан дойду үрдүнэн улахан суолталаах событие быһыытынан сыаналыыллар. Советскай дойду социальнай-экономическай сайдыытын промышленнай уонна тыа хаһаайыстыбаннай производствоны интенсификациялаһыныгы уонна научнай-техническэй прогресса олоҕуран түргэтэтин программатын биирдээбит ССКП XXVII съиэһин кэнниттэн Чехословакия, Болгария Коммунистическай партияларын уонна Германия Бирдээх сомоҕо Социалистическай партиятын форумнара буолуталаатылар.

ГБССП XI съиэһин үлэтигэр ССКП КК Генеральнай секретара М. С. Горбачев баһылыктаах ССКП делегацията, Чехословакия уонна Болгария коммунистарын форумнарын үлэлэригэр ССКП үрдүк таһымнаах делегациялара ыытылыстылар, ЧКП, БКП уонна ГБССП съиэстэригэр атын коммунистическай уонна рабочай партиялар, онуо тэҥэ социалистическай, демократическай партиялар уонна национальнай босхолонуулаах хамсаһыннар представителлэрэ сылдьыстылара, мунаах суох, коммунистар марксизм-ленинизм уонна пролетарскай интернационализм принциптэригэр олоҕуран салгыы биргэ сомоҕолоһууларыгар, бары революционнай күүстэр эйэ уонна социальнай прогресс иһин, ядернай сэрик суоһаанын утары охсуһууга түмүллүүлэригэр көмөлөстүлэр.

Социалистическай биргэ доҕордоһуу дойдуларын бырааттыы партиялара социальнай-экономическай сайдыыны түргэтэтин уонна научнай-техническэй прогресс ситиһиилэрин олохтоох түргэнник киллэрии уоҥсай сорунтарын быһаараллар. Дьэ ол иһин политическая даҥылаатталга уонна этиилэргэ, Кини Комитеттар отчуоттарыгар, чугастааҕы бизнес сылга уонна 2000 сылга диэри комго директиваларга социалистическая дойдулар бирдээх үлэлээһиннэрин бөҕөргөтүү оонпуруостара сир ахсын бастакы күөнгэ тутулуннулар.

Туох ханнык иниэ биргэ үлэлээһин социализмы уонна коммунизмы тутуу билигин усулуо, буйалара үөскэппит саҥа, хаачыстыба өттүнэн ордук үрдүкү формаларын туһунан этиллэр. Съиэстэргэ улахан болҕомто үйүн кэмгэ суоттаммыт экономическай уонна научнай-техническэй биргэ үлэлээһин иккин оруттаах программаларын уонна 2000 сылга диэри ЭХКС члиэннэрэ дойдуларга научнай-техническэй сайдыы кэлин программатын олоххо киллэрин ааҕадлаабар туһаанылынна.

Кэлин программа—бу коммунистическай уонна рабочай партиялар уонна социалистическай биргэ доҕордоһуу дойдуларын билигин сүүс сыл бүтүөр диэри экономиканы, науканы уонна техниканы сайыннарыыга стратегияларын быһаарар үйэлээччу суолталаах документ. Ол биргэ үлэлээһин бизнес баһылыр-көҥүлүүр суолталаах хайысхаларын—норуоҕ хаһаайыстыбатын электронизациялаһыныы; кэлимник автоматизациялаһыныы; атомнай энергетиканы; саҥа матырыйааллары уонна олору оҥорон таһаарыыны итиэннэ чочуйуулуу; биотехнологияны—быһаарыыҥа.

Бырааттыы партиялар форумнара болҕомтолорун социалистическай дойдуларга научнай-техническэй прогресс дьоҥнааах туһаайыыларыгар наука, техника уонна производство сайдыытын саамай үрдүк таһымын ситиһэр кыаҕы биэриэхтээх итти революционнай соруктарга түстүлэр.

Прагаҕа, Софийэ уонна Берлиниэ буолуталаабыт партийнай форумнарга коммунистар эйэни кэмсүүгүр, ядернай түннэстин суоһаанынын утарар эрчимнээх куоластара дуорайда. Даҥылаатталга, тыл этиилэргэ, быһаарыыларга коммунистар М. С. Горбачев 1986 сыл тохсунньу 15 күнүнээҕи сайабылыанньатыгар этиллибит билиниги үйэ бүтүөр диэри Сири ядернай сэрии сэбиттэн сүҥүөх-сүҥүөх уонна утумнаахтык босхолоһун программатын сорунуулаахтык ойоотүлэр. Принципиальнай характердаах бөдөҥ тыс политическай инициялар нс номохторо—аан дойдутааҕы быһыыны-майгыны тупсарыыга мунгутуурдук көмөлөһүү.

Берлиниэ—ГДР столицатыгар—М. С. Горбачев көмөҥү сэрии сэптэрин уонна сэбиленниилээх күүстэри таарыйар саҥа тас политическай көҕүлээһини оҥордо. Советскай Союз Европа государстволарын хонуулларын сэриитин бары компоненнарын уонна тактическай авиацияларын, онуо тэҥэ АХШ уонна Канада Европаҕа баар атылыы күүстэрин биллэрдик сарбыйыы туһунан дуогабардаһарга эттэ. Сарбыйыы географическай зонатынан, ССРС саныырынан, Атлантинаттан Уралга диэри Европа территорията бүтүннүү буолуохтаах. Көннөрү сэбиленниилэри ыытары тэҥнэ оперативнай-тактическай анаалаах ядернай сэбиленниилэр сарбыйылыахтар эта. Итэ, көҕүлэһин аан дойдута сэҥээрийиэ ылла.

Социализмы уонна эйэни бөҕөргөтүү бэлэтинэн барбыт бырааттыы партиялар форумнара марксизм-ленинизм уонна социалистическай интернационализм бэрабыйааламмыт принциптэригэр олоҕуран социалистическай биргэ доҕордоһуу дойдулара биргэ түмсүүлэрин итиэннэ сомоҕолоһууларын бөҕөргөтүүгэ саҥа хардыынан буоллулар.

И. МАСЛЕННИКОВ (ССТА).

Саҥа ааттар тоҕо суохтарый?

Дуобат, саахыат нурдук спорт ииэсүгүтүүлээх көрүҥнэригэр кэлин сылларга саҥа ааттар иниллибэт буолбуттара бу көрүҥнэри сайыннарыыга сөптөөх болҕомто ууруллубатын кордөрөр.

Республика күрэхтэһиилэригэр билигин Орджоникидзевскай, Алексеевскай, Бүлүү, Ленинскай, Уус-Алдан оройуоннарын спортсменнара тахсыылаахтык оонньуулар. Ыаллыы Алексеевскай оройуонун саахыматчыттара биһиги тиэмэлэрэ огостубат буоллулар. Ситиһиилэ маннык быһаарыахха сөп.

Ыаллардыы сүрүн болҕомтолорун үүнэр колуона спорт бу көрүҥнэрин таптаан дьарыктанарыгар ууралар. Ол курдук, оҕо спортивнай оскуолатын базатыгар дуобат отделениетын аһан кэскиллээхтик үлэлэтэллэр. Республика күүстээх дуобатчыттара Николай Кычаан, Василий Куприянов, Зоя Саввина, Григорий Григорьев уонна Герасим Туриин тренер быһыытынан айымныылаахтык үлэлиллэр. Элбэх турнирдар, сеанстар былаанныахтык ыытыллаллар. Дьэ итинник дьулуурдаах, кэскиллээх үлэ түмүгүгэр биллигин бу оройуонга түөрт ССРС спордун маастара, сүүрбэччэ маастарга кандидаттар уонна сүүс чэкэ бастакы разрядтаахтар бааллар, эдэр кэскиллээх да спортсменнар аҕыйаҕа суохтар.

Соторуутаҕыта Хоптоҕо ыытыллыбыт Эрилик Эристиин бириинигэр кандидатскай балл иһин күрэхтэһиигэ кэлэн кыттыыны ылбыт күрэхтэһиин чемпиона, спорт маастара Иван Пинигин оонньоччулар теоретическай билиилэрэ намыһаҕын бэлэтээтэ, чуолаан, спорт бу көрүҥнэрин сайыннарыыга алексеевскайдар ольгуттарын айымныылаахтык туһанарга сүбэлээгэ. Оройуон иниин представителэ Гаврил Владимиров спорт бу көрүҥнэригэр дьиэ-кэргэннэри бастыыр иһин күрэхтэһиини тэрийэргэ этии киллэрдэ. Сөптөөх критика, кэрэхсэбиллээх этии. Маны спортивнай тэрийээччилэр, оройуоннаҕы спортсовет болҕомтоҕо ылаллара наада.

Эйтуоннаат, дуобат пропагандыта, олохтоох оскуола учуутала Ю. Н. Попов бу турниры тэрийэргэ ылбахтэ сүүрдэкөтө. Ол түмүгүнэн буолла. Күрэхтэһиигэ маастар Иван Пинигин 9 очкону ылан бастаата. Кинилиин Юрий Попов, Михаил Васильевич Пинигин, Александр Алексеев уонна Николай Саргыдаев тэҥнэстилэр. Дириҥ орто оскуолатын үөрэнээччитэ Александр Алексеев 7,5 очкону ылан иккис миэстэлэннэ. Кинилэр очко аҥарыгын хаалан убайа Алексей Алексеев (Хайахсыт) үйэ буолла. Итиннэ иниэбилэр кандидатскай нуорманы толорбуттар. Кыайыылаахтарга совхоз директора М. Н. Корякин, сельсовет исполкомун председателэ Н. С. Дмитриев, нэһилиэк физкультурнай советын председателэ В. М. Алексеев наҕараадалары туттардылар. Турнир тэрээһиннээхтик, кэрэхсэбиллээхтик барда. Онуоха нэһилиэк общественнаа, совхоз салалтата, сельсовет исполкома сөптөөх көмөнү оҥордулар. Арай эппиэттээх турнир ыытыллыытын кэҥэтиллэн бары оройуоннаҕы спортсовет көмөлөспөтөө, чуолаан, оройуон кинноттэн бир даҕаны маастарга кандидаты күрэхтэһиигэ ыытыннарбатаа, представитель ыыппатаҕа астыннарбата.

Д. ЭВЕРСТОВ.

Спорт

Көдьүүстээх көмө

Саха АССР үтүөлээх врача Мария Дмитриевна Ефремова салайаччылаах республиканскай балыыһа хирургическай бириигэдэтэ оройуонга кэлэн үс күн устата консультациялыыр уонна методическайтэрийэр көмөнү оҥордо.

Бириигэдэ чилиэннэрэ эмчиттэргэ «Утальтыллыбат көмө» темаҕа семинардары ыыттылар, хирургия уобалаһыгар медицина саҥа ситиһиилэриттэн билиһиннэрдилэр.

Хирурдар 131 киһиэхэ консультациялыыр, 22 киһиэхэ стационарнай көрүүнү ыыттылар.

А. ПЕРМЯКОВ.

Экраҥҥа—норуоттар Киинэ доҕордоһуулара

1920 сыллаахха Крымҥа генерал Врангель армията үлүү охсуллубутун история учебниктарыттан, дьука, ким барыта билэрэ буолуо. Ол эрээри үрүҥ гвардия саллаатара уонна офицердара хайдах дьылҕаламмыттара үгүспүтүгэр биллибат. 30 тыһыынчаттан тахса сэриилиттээх Врангель армиятын—үрүҥ хамсаһын 1921 сыллаахха Болгарияҕа куотан хорбойбут тиэх тирэҕин—историята советскай уонна болгарскай кинематографистар устубут иккис сериялаах «Берега в тумане...» диэн өннөөх саҥа хартыыналарын көрүтүнэн буолла.

Врангель хотторуутун боруоһуурга, сэриттэн уонна хоргуйуттан алларыйбыт Советтар Республикаларыгар хаттаан саба түһэргэ баратыйара, бэйэлэрин күннэриччаастарын күүтэн кирийбит контрреволюционнай күүстэр көмөлөрүгэр эрэнэрэ. Кини ити уодаһыннаах былаана олоххо киириитин Болгария норуота, коммунистар, интернационалистар мэһайдээбиттэрэ.

Көрөөччүлэр интериэстэрин уустук политическай уонна дипломатическай киирсиилэр, онуо сэргэ Ирина Купченко, Любовь Виролайнен, Пётр Щербаков, Алексей Жарков ордук театр уонна киинэ бастыг маастардара, биллиилээх болгарскай актер Стефан Данаилов оонньоонунара тардыаҕа.

Бу киинэни көрөргүтүгэр ыгырабыт!

С. ДАНИЛОВ.

БИҺИЭХЭ ЭППИЭТТИИЛЭР

«Саҥа олох» хаһыат муус устар 12 күнүнээҕи нүөмэригэр И. Камсыны **«Куолутугар эрэ мунньах»** диэн Кылаанныаахха пайщиктаахтар мунньахтара уота-куеһа суох барбытын туһунан критическай заметкаҕа бэчээттэммитэ. Онон сибээстээн райпотребобщество бырабылыанньатын председателэ **Н. И. Монастырев** редакцияҕа маннык эппиэти киллэрдэ:

«Биһиги пайщиктаахтар киллэрэр этиилэрин ерүүтүн ойуулуут. Ол курдук, аспыт сылга нэһилиэнньэ туруорсуутунан Арыылаахха хлебопекарня, итии ыскылаат уонна квартальнай котельнай үлэҕэ киллэриллибиттэрэ. Дьэ, ол кэнниттэн сылга бирдэ буолар мунньахха нэһилиэнньэ тоҕо активнайдык кыттыбатын сельскай Совет исполкомун председателэ Е. П. Пинигинаттан ыйытыахха сөп. Кини мунньахха байэтиэн сылдьыбатаҕа.

Кылаанныаахха 1985 сыл туһаанныах кэмигэр таҥнэтэххэ быйыл бастаны кварталҕа 753 килограммынан аҕыйах үүт бородуукт суйата атыыламмыта кырдьык. Үрүҥ ас арыы заводуттан маҕалыыҥҥа тиэллэн келэрэ ыаллыыбат. Маныаха сельскай Совет исполкомун уонна совхоз отделениетын советын быһаччы көмөлөрүн күүтэбит.

Пайщиктаахтар уонна нэһилиэнньэ уоҥсай мунньахтарын арыгы атыытын боппоруор уонна иниэкитин тиэйэн аҕалбат туһунан ууруахтара таҕыстаҕына, онуо райпотребобщество бырабылыанньата толору ойуулаа».

Москва М. Б. Греков аатынан байыаннай художниктар студияларын художника Е. И. Данилевскай Емельян Пугачев бастаанньатыгар анаммыт диораманы айар үлэтин түмүктээн эрэр. Евгений Иванович диорама 132 квадратнай метр кэнниэх уруһуйдаан болотунатыгар иккі сылтан ордук кэмнэ үлэлээтэ. Диорама быйыл Пермскай уобалас Оса куоратыгар туруорулуоҕа.

Снимокка: РСФСР народнай художника Е. И. Данилевскай диорама аттыгар.

В. Кошевой фотота. ССТА фотохроникята.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

«Якутагропромстрой» механизированнай управлениятын администрацията, профкома рабочай Оконешников Семен Семеновичка талтыыр уола

МИЧИЛ

ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Күнду оҕобут, сиэмиит

ОКОНЕШНИКОВ МИЧИЛ

бу дьыл муус устар 23 күнүгэр ыараханнык ыарыытан өлбүтүн аймахтарбытыгар, биллэр дьоммутугар ыытыннарабыт.

Ийэтэ, аҕата, эбэтэ, эҥэтэ, абаҕата.

Эрилик Эристиин аатынан совхоз салалтата, Хоптоҕо, Хадаар сельсоветтарын исполкомнара, отделение совета

ТАРАСОВА Матрена Ивановна

уһун ыараханнык ыарыытан өлбүтүнэн, дьиэ-кэргэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уоҥсай 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь»)—орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ, с. Чурапча. ул. Карла Маркса 26 «а». Тираж 3687. № ЗАКАЗА 50.